

GIÁO DỤC GIÁ TRỊ ĐẠO ĐỨC TRUYỀN THỐNG CHO SINH VIÊN ĐẠI HỌC CÔNG NGHỆ THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG THÁI NGUYÊN HIỆN NAY

143518

■ Ths. MAI THỊ NGỌC BÍCH

*Đại học Công nghệ Thông tin và truyền thông
- Đại học Thái Nguyên*

Trường Đại học Công nghệ Thông tin và Truyền thông được thành lập vào ngày 30/3/2011 trên cơ sở nâng cấp Khoa Công nghệ thông tin thuộc Đại học Thái Nguyên. Hiện nay Trường có hơn 6000 sinh viên thuộc các ngành đào tạo khác nhau. Sinh viên của Trường đến từ nhiều dân tộc mang những sắc thái văn hoá khác nhau, điều kiện kinh tế khó khăn nhưng họ có chung tinh thần vượt khó, khát vọng học tập vươn lên làm giàu cho gia đình, quê hương, đất nước. Để có nguồn nhân lực với trình độ chuyên môn giỏi, có phẩm chất đạo đức, phẩm chất chính trị đòi hỏi nhà trường phải thường xuyên đổi mới, nâng cao chất lượng giáo dục, đào tạo của mình, không chỉ truyền thụ kiến thức cho sinh viên, giúp sinh viên sống hoà nhập với cộng đồng, đoàn kết giúp đỡ lẫn nhau vươn lên để học tập tốt, nhà trường còn phải thường xuyên quan tâm tới công tác giáo dục những giá trị đạo đức truyền thống cho sinh viên.

Trong những năm qua, công tác tuyên truyền, giáo dục những giá trị đạo đức truyền thống của dân tộc, của thanh niên cho sinh viên đã được

Đảng ủy, Ban Giám hiệu nhà trường quan tâm, và chỉ đạo thực hiện. Đoàn thanh niên, Hội sinh viên Đại học Công nghệ Thông tin và Truyền thông Thái Nguyên đã phối hợp cùng nhà trường tổ chức nhiều hoạt động giáo dục đạo đức truyền thống của thanh niên cho sinh viên như: tổ chức học chính trị đầu các năm học cho 100% đoàn viên thanh niên sinh viên với các nội dung học tập chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, học tập truyền thống yêu nước, lòng tự hào dân tộc, ý thức cảnh giác chống âm mưu "Diễn biến hoà bình" của các thế lực thù địch; quán triệt đường lối của Đảng, của Nhà nước, của Đoàn... Đã triển khai học tập "6 bài học lý luận chính trị" cho 100% sinh viên trong toàn trường. Đoàn thanh niên và Hội sinh viên đã tổ chức các cuộc thi và các hoạt động tìm hiểu truyền thống do Đoàn thanh niên Đại học Thái Nguyên, Tỉnh Đoàn Thái Nguyên và Trung ương Đoàn phát động. Dưới sự chỉ đạo của Đảng ủy, Ban giám hiệu nhà trường, phòng công tác học sinh sinh viên đã tổ chức thành công các lớp học tập Nghị quyết của Đảng, các buổi nghe báo cáo

thời sự trong nước và quốc tế cho sinh viên, đẩy mạnh công tác giáo dục, quản lý sinh viên, hướng họ phấn đấu theo mục tiêu, lý tưởng của Đảng. Việc giảng dạy các môn khoa học Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh cũng giúp cho sinh viên ý thức ngày càng đầy đủ hơn về những giá trị đạo đức truyền thống của thanh niên. Trong quá trình giảng dạy, một số giảng viên Mác-Lênin đã giảng dạy theo phương pháp mới, do vậy đã kích thích được tư duy của sinh viên, sinh viên dễ tiếp thu tri thức hơn

Tuy nhiên, công tác giáo dục giá trị đạo đức truyền thống của thanh niên cho sinh viên Đại học Công nghệ Thông tin và Truyền thông còn những hạn chế, yếu kém cần khắc phục. Đó là: Nội dung giáo dục nhiều khi còn chung chung. Việc giảng dạy các môn khoa học Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh còn nhiều bất cập. Chương trình của các môn khoa học Mác-Lênin nặng về nội dung, ít về thời lượng, vì không phải môn chuyên ngành nên sinh viên học các môn học này rất hời hợt, thụ động, mang tính chất đối phó. Vì vậy, các môn học này chưa thực hiện được vai trò của mình là trang bị thể giới quan khoa học, nhân sinh quan tích cực giúp sinh viên định hướng cuộc sống đúng đắn. Cơ sở vật chất phục vụ việc học tập của sinh viên chưa đáp ứng được yêu cầu đặc biệt là khu ký túc xá. Vì vậy, số lượng sinh viên ở ngoại trú đông, sự quản lý chưa chặt chẽ. Một bộ phận sinh viên còn thiếu ý thức trong việc rèn luyện đạo đức, chuyên môn nhiệm vụ, thiếu trách nhiệm với bản thân, gia đình và xã hội, vi phạm các nội quy, quy chế của nhà trường, cá biệt còn có sinh viên nghiện hút ma túy, đánh nhau, vi phạm quy chế thi, kiểm tra. Một bộ phận sinh viên còn có biểu hiện sống đua đòi, ăn diện quá mức sống cho phép; trong quan hệ tình bạn, tình yêu có xu hướng thực dụng, phạm pháp, vi phạm những chuẩn mực đạo đức truyền thống.

Trên cơ sở thực trạng xin đề xuất một số giải pháp chủ yếu nhằm phát huy có hiệu quả những giá trị đạo đức truyền thống của thanh niên cho

sinh viên Đại học Công nghệ Thông tin và Truyền thông Thái Nguyên hiện nay như sau:

Một là: Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng ủy, Ban giám hiệu và các đoàn thể, các hội, các phòng ban trong việc phát huy giá trị đạo đức truyền thống của thanh niên Việt Nam.

Trong công tác giáo dục những giá trị đạo đức truyền thống của thanh niên, Đảng ủy, Ban giám hiệu đóng vai trò lãnh đạo, định hướng nhận thức và hành động, xây dựng chiến lược kế hoạch, chỉ đạo công tác thông qua hoạt động phong trào của các tổ chức đoàn thể. Đoàn thanh niên và Hội sinh viên có vai trò vô cùng quan trọng trong việc giáo dục chính trị, tư tưởng đạo đức lối sống cho sinh viên. Đoàn thanh niên và Hội sinh viên thông qua các hoạt động phong trào có tính định hướng giáo dục tư tưởng chính trị và đạo đức cho sinh viên, đồng thời đưa sinh viên vào môi trường hoạt động thực tiễn để rèn luyện bản lĩnh, nhận thức kỹ năng và kinh nghiệm sống.

Trong cơ cấu tổ chức của nhà trường, cần quan tâm, chú ý nâng cao hiệu quả hoạt động của Phòng công tác học sinh sinh viên, Phòng đào tạo. Hiện tại, những bộ phận này hoạt động chưa thật sự hiệu quả, còn xa rời sinh viên, chưa kịp thời nắm bắt tình hình trong sinh viên

Hai là: Tổ chức các phong trào hoạt động kích thích tính sáng tạo, tính chủ động để sinh viên có thể tự lực giải quyết những vấn đề của chính mình

Thanh niên nói chung, trong đó có sinh viên, có đặc tính là sôi nổi, hăng hái, nhiệt tình, thích hoạt động tập thể, muốn vươn tới cái mới, cái tiến bộ, muốn được cống hiến để được khẳng định. Do đó, điều quan trọng hiện nay là phải thực hiện giáo dục bằng phương thức tổ chức các phong trào, hướng dẫn, thuyết phục, tin cậy, hỗ trợ phát triển tài năng, kích thích tính sáng tạo, tự duy độc lập, tính chủ động biểu hiện năng lực và phẩm chất, để sinh viên tự lực giải quyết lấy những vấn đề của chính họ.

Đẩy mạnh các hoạt động của Đoàn thanh

niên và Hội sinh viên, thực hiện giáo dục đạo đức truyền thống của thanh niên cho sinh viên bằng phương thức tổ chức các phong trào hành động cách mạng, kích thích tính sáng tạo, tính chủ động, củng cố ý chí, niềm tin vào giá trị đạo đức truyền thống, giá trị đạo đức của thanh niên.

Ba là: Tăng cường đổi mới công tác giảng dạy các môn khoa học Mác-Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh

Việc giảng dạy các môn khoa học Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh cần thực hiện đúng quan điểm chỉ đạo của Đảng, của Nhà nước, của Bộ Giáo dục và Đào tạo. Đổi mới cần chú trọng cả nội dung và phương pháp giảng dạy.

Về nội dung, cần bổ sung hoàn thiện các kiến thức lý luận, cập nhật thông tin phù hợp với tình hình phát triển mới của đất nước và tình hình quốc tế. Về phương pháp, cần sinh động hoá môn học với sự hỗ trợ của các phương tiện kỹ thuật hiện đại. Công cụ hỗ trợ hiện đại cho đổi mới phương pháp là công nghệ thông tin. Giáo viên có thể sử dụng giáo án điện tử. Sinh viên được yêu cầu tự học dưới sự hướng dẫn của giảng viên. Việc học trên lớp sẽ là học kiến thức, đồng thời là học phương pháp tự học, học cách phát hiện vấn đề và đưa ra các phương án giải quyết tối ưu, từ đó hình thành phương pháp, kỹ năng sáng tạo giải quyết các vấn đề thực tiễn. Cần nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên các môn khoa học Mác-Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh. Tạo điều kiện thuận lợi cho các giảng viên đi thực tế hàng năm để học tập nâng cao trình độ. Tăng cường bồi dưỡng về ngoại ngữ, tin học để họ có thể sử dụng các phương tiện kỹ thuật hiện đại trong giảng dạy.

Bốn là: Xây dựng môi trường nhà trường nhân văn

Môi trường nhà trường nhân văn, là cơ sở, là nền tảng trên đó hình thành niềm tin, tình cảm, hành vi đạo đức tốt đẹp của sinh viên, cũng là nơi sinh viên thể hiện các hành vi đạo đức của mình, thể hiện phẩm chất, nhân cách con người.

Nhà trường, học đường, ký túc xá, nhà trọ cũng chính là môi trường xã hội thu nhỏ đối với

sinh viên, là môi trường đặc biệt của sinh viên.

Nhà trường là nơi đào tạo không những về kiến thức, mà còn giáo dục đạo đức lối sống cho sinh viên cho nên nhà trường cần phải giữ kỷ cương, nề nếp học đường, tạo môi trường lý tưởng cho sinh viên hình thành và phát triển nhân cách. Nhà trường nhân văn phải đảm bảo tính kỷ cương, kỷ luật học đường, dạy và học đạt chất lượng cao, quan hệ thầy trò trong sáng trên cơ sở tình thân tôn sư, trọng đạo, hiếu học, dân chủ. Mỗi giảng viên phải là những tấm gương sáng đầy thuyết phục để sinh viên học theo.

Học đường là nơi trực tiếp diễn ra các hoạt động giáo dục, rèn luyện của sinh viên. Cần xây dựng môi trường sống tốt đẹp, bình đẳng giữa thầy và trò, giữa sinh viên với cán bộ nhân viên trong trường trên cơ sở tôn sư, trọng đạo, phù hợp với tình hình mới. Sự bình đẳng trên nguyên tắc vừa đảm bảo được đạo lý thầy trò truyền thống, vừa tạo điều kiện dân chủ để phát huy tính sáng tạo, sự độc lập, có chủ kiến trong học tập và nghiên cứu khoa học của sinh viên.

Là một bộ phận của giá trị đạo đức truyền thống dân tộc, giá trị đạo đức truyền thống của thanh niên được hình thành trong quá trình dựng nước và giữ nước của dân tộc, nó được các thế hệ thanh niên Việt Nam kế tiếp nhau giữ gìn và phát huy vì vậy chúng trở nên trường tồn cùng lịch sử. Ngày nay trước những đổi thay của đất nước, giá trị đạo đức truyền thống của thanh niên vẫn tiếp tục được khẳng định. Cũng như sinh viên cả nước, sinh viên Đại học Công nghệ Thông tin và Truyền thông Thái Nguyên hiện nay đã và đang tiếp tục giữ gìn, phát huy các giá trị đạo đức truyền thống của thanh niên. ■

Tài liệu tham khảo:

1 - Nguyễn Trọng Chuẩn (1998), "Về vấn đề khai thác các giá trị truyền thống, vì mục tiêu phát triển", *Triết học*, (2), tr.16-19.

2 - Trần Văn Giàu (1980), *Giá trị tinh thần truyền thống của dân tộc Việt Nam*, Nxb. Khoa học xã hội, Hà Nội.

3 - Hồ Chí Minh, *Toán tập*, Tập 11, Nxb. CTQG, Hà Nội, 1996.

GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ DI DÂN TỰ DO Ở ĐẮK LẮK TỪ NĂM 2005 ĐẾN NĂM 2011

KẾT QUẢ VÀ KINH NGHIỆM

Ths. NGUYỄN KHẮC TRINH

Đại học Tây Nguyên

1. Di dân tự do - thực trạng, nguyên nhân và kết quả giải quyết * Thực trạng ở Đắk Lắk

Tỉnh Đắk Lắk là địa bàn có vị trí chiến lược quan trọng về kinh tế, chính trị, an ninh quốc phòng của khu vực Tây Nguyên và cả nước. Với diện tích tự nhiên 13.125 km²(1), đất đai màu mỡ, mật độ dân số thưa 131 người/km² (cả nước là 259 người/km²), nên trong những năm qua, Đắk Lắk luôn là lực hút hấp dẫn đối với dân di cư tự do khắp cả nước đến làm ăn, sinh sống.

Gia nhập đội quân di cư tự do đến Đắk Lắk có nhiều thành phần dân cư khác nhau, trong đó lực lượng đông đảo và thường xuyên nhất là các hộ gia đình người dân tộc thiểu số ở các tỉnh miền núi phía Bắc. Tính riêng trong giai đoạn 2005 – 2010 có 1.298 hộ - 6.453 khẩu là người dân tộc thiểu số, chiếm tới 96%. Riêng người Mông với 1.019 hộ - 5.208 khẩu, chiếm 76,2% (100% theo đạo Tin Lành)⁽²⁾. Hiện nay, mặc dù Đảng bộ, chính quyền các cấp trong Tỉnh đã có nhiều nỗ lực để giải quyết, ngăn chặn di dân tự do tới Đắk Lắk, tuy nhiên tình trạng này vẫn đang diễn ra dưới nhiều hình thức khác nhau với những biểu hiện phức tạp mới, khiến cho tình hình di dân tự do mới tạm lắng lại đang có biểu hiện nóng lên.

Dân di cư tự do đến Đắk Lắk cư trú ở nhiều địa

phương khác nhau, tuy nhiên thường xuyên và tập trung nhất vẫn là các khu vực thuộc vùng sâu, vùng xa, vùng biên giới, trong đó nổi lên hai địa phương có số dân đến nhiều và thường xuyên nhất là huyện Ea Súp 669 hộ - 3.410 khẩu, huyện Krông Bông 344 hộ - 1.583 khẩu⁽³⁾. Nguyên nhân là do hai huyện này địa bàn rộng, mật độ dân số thưa (19 người/1km²), gần những khu rừng đặc dụng (huyện Ea Súp có Vườn quốc gia Yok Đôn với tổng diện tích 115.545 ha), đồng thời đây là những nơi mà chính quyền địa phương gặp rất nhiều khó khăn trong công tác quản lý địa bàn.

Dân di cư tự do đến Đắk Lắk đã tạo ra những biến động to lớn ảnh hưởng đến sự phát triển kinh tế - xã hội, an ninh quốc phòng của Tỉnh như tình trạng phá rừng, lấn chiếm đất rừng làm đất ở và sản xuất, săn bắn, mua bán động vật hoang dã trái phép; tình trạng mua bán, sang nhượng đất đai trái phép diễn ra khá phổ biến, nhiều nơi xảy ra tranh chấp đất đai giữa dân di cư tự do với dân bản địa, giữa dân di cư tự do với các nông, lâm trường, gây khó khăn cho việc quản lý nhà nước, ảnh hưởng đến các kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội ở các địa phương, tỷ lệ hộ nghèo đôi ngày một tăng, các tệ nạn xã hội như nghiện hút, mê tín dị đoan, hoạt động tôn giáo trái phép diễn ra phổ biến ở các vùng có dân di cư tự do...

* Nguyên nhân

Có nhiều nguyên nhân khác nhau dẫn đến

1 - UBND tỉnh Đắk Lắk (2005), Báo cáo tổng hợp quy hoạch tổng thể phát triển kinh tế - xã hội tỉnh Đắk Lắk đến năm 2020, Đắk Lắk, tr. 2.

2 - Sdd, tr. 4

3 - Sdd, Phụ lục 2